

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ اگستوس
۱۳۳۱

بشنجی سنه
۲۳ نومرو

مجموعه سی

آناطولیده اسلامی کتابه لر

— قرادای خانى —

آناطولینک قصبه و کوبلرندہ و یاخود اصسر محللرندہ کثرتله کوریلین مبانئ عتیقہ اسلامیہ میانندہ خانلر و کاروانسرایلر قیمت معساریہ و تزینہ لرندن بشقہ محتوی اولدقلری کتسابه لر دن طولای تاریخ نقطه نظرندن ده پک مهم بر موقع اخذ ایدر لر . بو خانلرک حسن محافظه لرینه چوقدن بری قطعاً اعتنا اولمندیغندن ، اوقافی اولسون اولسون ، همان کافه سی شایان اُسف بر حال خرابیده در دینه ییلور . جسامت و متابعه بعضاً عادتا بر قلمبه مشابہ اولان بومبانینک انواع نقوش و خطوط منہجونه ایله مزین اولان عالی جہلری و علی الاکثر حولیلری اورته منندہ بولنان غایت ظریف بر طرزده مبنی کوچک مسجدلری ایلک اول نظر دقتمزى جلب ایدر . قونیه دن آقسرایه کیدن بولجیلرک هانکیسی سلجوقیلر زمانندن قاله اولان سلطان خانک قارشوسنده آنک هیبت و عظمتہ حیران قالماش و ارانه ایتدیکی حال خرابی به ده چشم تأسفله باقامشدر [۱] ؟ اک چوق روم سلجوقیلرله عثمانیلرک آناری اولان آناطولینک بوخانلری ،

[۱] آناطولیده بوکی خانلرک عددی همان حسابسز کبیدر . سلطان خانندن بشقہ سلجوقیلر دورنه عائد اولتی اوزره ینہ او حوالیده آغزی فرہ خان ، آق خان ، زازاتین خان ، آلالی خان ، حای و اسحاقیلر قصبه لرندہ کی خانلر ، دکزلرک قریبندہ کی آق خان ، توقاد قریبندہ واقع بازار خان الخ الخ اک معروف کاروانسرایلر دندر . قیصریه نیک شمال شرقیسنده واقع و بتون بتون متروک بر حالده بولنان دیگر سلطان خانک حولیسی اورته منندہ کی مسجدی طرز معمارئ سلجوقی ایچون پک مهم و تدقیقه شایان بر اُردر .

پلانلری نقطه نظرندن یکدیگرندن پک تخلف ایتموب باشلیجه ایکی بیوک نوعه آریله بیلورلرکه برنجیسی مربع و یاخود مربعه یقین بر مستطیل شکلنده اولوب اوزرلری دائماً اورتولیدر ، قونیه قریبده کی خوراسلی خان کی . دیگر نوعی ایسه ایکی قسمدن مرکب اولوب اوکده کی قسمک اورتوسنده آچیق برحولی و اطراف اربمهنده بولجیلر ایچون حجره لر ، و مسجد و سائر دائره لر بولنوب بونک آرقه طرفنده ده بورایه ملاصق فقط بر قیو ایله مربوط اولمق اوزره حیواناته مخصوص آخور محللری واردرکه بونک اوزری تماماً اورتولیدر .

بالاده مذکور سلطان خانی و بوراده تعریف ایده جکمز قرادای خانی بو ایکنجی نوع خانلره انموزج اولمق اوزره کوستریله بیلور .

« قرادای خانی ، سیواس ولایتک بنیان حمید قضاسی مضافاتندن ضماتی ناحیه سنه تابع قرادای قریه سنک ایچنده بولنور . محل مذکور قیصریه نك شرقنده واقع اولوب اورایه ۴۱ کیلومترو و بنیان حمید قضاسنک مرکزی اولان سارماقلی یه ۲۹ کیلومترو و ضماتی ناحیه سنک مرکزی اولان ایل باشی قریه سنده ۷ کیلومترو بعد مسافه ده در [۱] . سطح بچردن ۱۴۷۰ مترو قدر ارتفاعده اولان قرادای کوی بر واسع اووانک اورتو . سنده بولنوب جهت جنوبیه سندن کچن ایل باشی صوبی دیگر برصو ایله برلشدکن صکره شرق طرفندن آقان ضماتی چابنه منصب اولور . هر نه طرفدن بو کویه طوغری کلینسه کریچدن قورولش و هر درلو انتظامدن محروم اولان خانه لرینک اوستندن کویا ارجیشک قارلی محروطنه بر نظیره اوله رق یاییلمش کی خانک دیوار لریله مرتفع کلاهی مشاهده اولنور [۲] . تکمیل خان ارجیشک اتکلرنده چیقان قرمز یمتراق اسمر

[۱] بوراده محرم اولان تقسیمات ۱۳۲۲ سنه سنده جاری اولان تشکیلات

اداره موجنبه در .

[۲] ارجیشک آناطولینک ال مرتفع طانی اولوب سطح بچردن ارتفاعی ۴۰۰۰

مترو قدر در .

رنکدہ بز نوع تراخیت طاشندن کسمه اوله رق انشا ایدیلشدر . مدخل
جبه سیله دروننده کی ایکنجی قپوسی وخارجاً خانک کوشه لرندہ کی
قله لری فوق العاده مصمدر . هیئت مجموعہ سی اعتباریله مقطعی مستطیل -
الشکل اولوب بالاده بیان اولندینی اوزره ایکی قسمدن متشکل اولان
خانبر زمره سنہ داخلدر . اولک طرفده کی قسمک ضلع لری تخمیناً ۴۸
متر اولدیندن بونک مقطعی همان بر مربع کییدر . بوقسمه جنوبه ناظر
اولان محتمم برجه قپوسندن کیریلوب اون اوج متر طولنده وصوم
طاشندن مبنی اولان مرتفع کمرلی برده لیزدن کچیلور که بونک صاغ طرفنده
چله خانه تسمیه ایدیلن کوچک بر مسجد وصول طرفنده ده بر ایوان ایچنده
برتر به وارد [۱] . بو ایوانک درت متر وعرضنده کی کمری فوق العاده
مزین اولوب بونی احاطه ایدن مستطیل الشکل جرچیو ده قوش، ارسلان ،
فیل وسائر حیوانات رسم لری منحوتدر . خانک سقفنه چیمق ایچون
صول طرفندن دیواره برطاش مردیون استناد ایتدیریلشدر . تکمیل خانک
سقفی ، اورالده عادت اولدینی وجه اوزره ، بز نوع طوپراق ایله مستوردر .
خانک اورته سنده واسع بر میدان بولنوب صاغ طرفنده یعنی شرق جهتنده
اوطه لرو حجره لوصول طرفنده ایکی صیره دیرکلی واوستی کمرلی بر محل
واردر . بو خانک حولیسی اورته سنده سلطان خاننده اولدینی کی مسجد بوقدر .
قارش طرفنده ایسه مزین بر قپو دها بولنوب بورادن آرقه قسمی تشکیل ایدن
جسم فقط لوش بر محله کیزیلور که تخمیناً ۳۶ متر و طول و ۲۸ متر وعرضنده
اولوب اوستی درت صیره اولق اوزره ۲۴ کر ایاغنه استناد ایتدیریلش
قبه ل و طولوزلر ایله اور تولیدر . بر قاج مازغال دلیکندن آیدینلق آلان
بو محک آخورلر اولدیننده شبهه بوقدر . طیشاریدن کوریلن مرتفع

[۱] بوتربه ده امیر قراطیک مدنون اولدینی سوبیلورلر . حالبوکه قونی ده کی
مدرسه سنده دخی واقف مشار الیهک مدفن اولق اوزره برتر به کوستریلیور .
بو جهت تدقیقه محتاجدر .

طاش مخروط ایستہ بو قسمک تام اورتہ سندنہ بولنور . تکمیل خانک
مساحۂ سطحیہ سی تخمیناً ۳۳۰۰ مترو مربعدر .

بو امثال مزینانک ۱۳۲۲ سنہ سی اغتوسندنہ ارانہ ایلدیکی حال آسف
اشمالہ کلنجہ ، جہات اربعہ سنہ وباخصوس مدخلنک طرفینہ کریچدن
کومس کی برطاقم خانہ لرایشدیرلمش وجہ لردن برچوق کسمه وایشلمش
طاشر سوکولرک بشقہ یرلرہ قوللائش وملاصق اولان مذکورخانہ لردن
خانک دیواری برچوق محلده دینہرک حجرہ لری مسکن وصمانلق
اولہرق استعمال اولتمقدہ بولمش ایدی . والحاصل خیل اوقافی ومتولیلری
دخی موجود ایکن صاحبسز دینلمکک سزا بر حالده بولندینی مشاہدہ
اولتمشدر .

قرادای خانندنہ ایکی کتابہ واردر . بری طیش قیونک جبهہ سی
بالاسندہ مرمر لوحہ اوزرینہ طرز سلجوقیدہ جلی خط ایله محرر اولان
شو کتابہ در :

(۱) الملك لله

(۲) الواحد القاهر الباقي الدايم هو الله

(۳) السلطان الاعظم شاهنشاه المعظم ظل الله في العالم غياث

الدنيا و الدين

(۴) ابی الفتح کینخسروین کیقباد قسیم امیر المؤمنین فی

تاریخ سنہ ثمان وثلثین وستمائیہ من الهجرة

ایکنجی کتابہ داخلده کی قیونک بالاسندہ بولنوب اسمر رنکده بر
طاش اوزرینہ عین طرزده خط ایله محکوکدر :

(۱) هوالله

(۲) الملك لله الدائم الباقي

(۳) السلطان الاعظم شاهنشاه المعظم مالك رقاب الامم سيد

(۴) سلاطين العالم علماء الدنيا والدين ابو الفتح كيقباد بن كيخسرو

۶۳۸ تاريخي اولان برنجي كتبه سلاجقه رومدن ۶۳۴ دن ۶۴۴

سنه قدر حكومت ايدن غياث الدين كيخسرو نائينك نامنه در .
ايكنجي كتبه ايه تاريخ سنه سي موضوع اوليوب بالكز « علماء الدين
كيقباد بن كيخسرو ، نامي محرر در . فقط معلوم اولديني اوزره روم
سلجوقي سلطان نردن ايكي سي « علماء الدين كيقباد ، نامي طاشيديدن
ويونلر ك هرايكي سينك پدر لريده تصادفاً « غياث الدين كيخسرو ، اسمنده
اولديندن بوراده محرر اولان « كيقباد ، آنلردن هانكي سي اولديني صورت
قطيه ده كسدير يله ميوب آنجق بويابه ايكي فرضيه وارد خاطر اوليور [۱].

بري خانك آرقه قسنگ ۶۱۶ دن ۶۳۴ سنه قدر جالس سلطنت
اولان علماء الدين كيقباد اول زماننده انشا واولك قسك ده بالآخره
مشار اليهك اوغلي غياث الدين كيخسرو ثاني زماننده و ۶۳۸ تاريخنده
علاوه ايديش اولسي . ايكنجي فرضيه ايه ابتدا اولن قسم ياپيله رق صكره ده
غياث الدين كيخسروك اوغلي اولان علماء الدين كيقباد ثاني زماننده آرقه
قسك انشا و علاوه ايديش بولنميدر . علماء الدين كيقباد ثاني ۶۴۷ دن
۶۵۵ سنه قدر ديكر قرداشاري اولان عز الدين كيكاسو ثاني و ركن الدين
قيلج ارسلان رابع اليه مشتركاً حكومت ايتش ، فقط برآراق يعنى
۶۵۲ ده ركن الدين اليه علماء الدين ديكر برادر لري اولان عز الدين دن

[۱] برده كتبه نك آلت طرفي دور زمان اليه دوشش و ياخود بالالتزام
قالديرش اولسي خاطر ده كله يورسه ده مهنده اجرا ايتديكز تدقيقانده بوجهتي
مؤيد برشي كورمه نك .

آریله رقی قیصریه ده ایکیمی برلکده آروجه حکومت ایشلردر [۱] .
 بومشترک حکومتلر ائشاننده سلاطین مشارالهمک کرک مشترکاً ، کرک
 منفرداً ناملرینه اوله رق مبانئ انشا اولدینغی معلومدر . بناءً علیه تاریخ
 سنه سی محتوی اولمیان کتابه حقنده قطعی بر فکر درمیان ایتک جائز
 اولیوب بلکه قرادای خانئ وقفیه سنک تدقیقله بومسئله حل ایدیله بیلور .
 هرایکی کتابه ده ده خانک بانیسی کیم اولدینغه دائر برصراحت یوقدره .
 کتابه لرک متندن و طرز تخریرندن دخی خانک مذکور کتابه لرده اسملری
 لکن حکمدارلر طرفندن انشا ایتدیریلش اولدینغیده آکلاشلماز . زیرا
 بویله اولسه ایدی مطلقاً متلر « امر بعمارة » و یا « امر ببناء » و یا خود
 « أسس ببناء » کبی برسوزله باشلاردی . فقط بویله اولدینغدن طولایی
 خانک ارکان دولتدن بری طرفندن انشا ایتدیریلدیکی و محضاً بر اثر
 تواضع اوله رقی یا خود کندینسک پک معروف بزوات اولسنه منبی اسمنی
 حک ایتدیرمدیکی آکلاشلور . او حالده خانک بانیسی کیم ایدی ؟ خانک
 بولندینی قریه تک اسمی بزه بانیسنک کیم اولدینغی بیلدیریور . محئنده
 « قرادای » و « قرادای » کبی تلفظ اولسان بو اسمک « قرطای » دن
 محرف اولدینغه کیسه شبهه ایده من [۲] . فی الواقع مذکور خان قونیه تک

[۱] اوچ قرداشلرک مشترکاً حکومت ایتدکلرینه دائر معلومات تاریغیه
 بولندینی کبی مشترک سکه لری دخی وارددر ، صراحت غالب بک ، تقویم مسکوکات
 سلجوقیه ، ص ۶۵ - ۶۷ . - توحید بک ، موزة هایونک مسکوکات قدیمه اسلامیة
 قتالوغی ، قسم رابع ، ص ۲۴۹ - ۲۶۹ . بومسکوکاتدن باشقه ینه اوچ قرداشلر
 نامنه اولتق اوزره توفا دده ۶۴۸ تاریخل مهم برکوپری کتابه سی موجوددر . - ایکی
 قرداشلرک یعنی رکن الدین قلیچ ارسلان رابع ابله علاء الدین کیفباد ثانیکنک حکومت
 مشترک لری منتم اولتق اوزره ینه غالب بکک مذکور اثرنده (ص ۶۹) قیصریه ده
 مضروب ۶۵۲ تاریخل برسکه مندرجدر .

[۲] کیرتک صوک انتشار ایدن بیوک آناطولی خریطه سننده « قرادای »
 اوله رق و دیگر بعض سیاحلرک خریطه لرنده ینه بویله و یا خود « قرادای »
 صورتنده قید اولنندر . مختصر سلجوقنامه ابن بیی ده « کاروانسرای قرطای »
 یازیلدر (هوتبا طیبی ، ص ۳۲۱) .

اك كوزل و بالجمله آثار سلجوقیه نك اك مهم بنالرندن معدود اولان مشهور « قراطای مدرسه سی » نك بانسی بولنان وزرای سلجوقیه دن « جلال الدین قراطای » طرفدن انشا ایتدیریلدیکی متولیرك ایلنده کی وقفیه ایله مؤیددر. وقفیه مذکوره آناطولیده کثرله تصادف ایدیلن وثائق مهمه تاریخیه زمرة سندن اولوب ۱۳۲۲ ده سیواسدن کچدیکم صیره ده بر دعوادن دولای اورایه ککش اولان وقرادای قریه سی اها. لیسندن بولنان متولیرك نژدنده بولونیور ایدی [۱]. بر قاچ مترو طولنده اولان مذکور وقفیه بی مع التأسف اطرافلیجه تدقیقه موفق اوله مدق ایسه ده متننده « قراطای بن عبدالله » و « عزالدین کیکاس بن غیاث الدین کیخسرو » اسملی محرر اولدیننی و نهایتنده « وقد صدر هذا الوقف من الواقف المذكور فی غرة ذی الحجة سنة ثلث واربعمین وستمائة وحررت هذه الوقفية فی منتصف ربیع الاول سنة خمس واربعمین وستمائة والحمد لولیه » عباره سی مندرج بولدیغنی کوردیکمزکی وقفیه نك زیرنده محرر اولان شهود میاننده « اسحق بن شهنشاه بن سلیم » اسنده بر شاهدک امضاسیده نظر دقتمزى جلب ایله مشدرکه بو ذانک دیوریک ده حکومت ایدن « منکوجک » عائله سنه منسوب اولدیغنده شبهه یوقدر [۲].

[۱] بو کی وقفیه لیک آناطولیده تاریخ اسلام ایچون اک مهم واکه صحیح وثائقدن اولدقلى معلوم اولوب بونلرک بر چوغی دور زمان ایله بارچه بارچه بر حاله ککش ، حتی بعضاً جاهل آدمک اللرنده قاله رق عباره لریشک تحریف ایدیلش اولدیننی دخی کورولش اولدینندن بونلرک حسن محافظه لری حقنده اوقاف نظارت جلیله سنک مسومعز اولان مقرراتی پک مصیبدر . قرادای خانلک بالاده تبریف ایتدیکمز حال متولیرك عدم تقیدنن ایلری کلدیکنی و واردانندن بر مقداری صرف اولدیننی تقدیرده کلیاً خراب اولندن قورتاریله بیله جکئی اوزمان سیواس ولایتنه و مکرراً اوقاف هایون نظارتنه تحریراً بیلیرمش ایدم . خانک شیدی نه حاله اولدیغنه دائر معلوماتز یوقدر .

[۲] وان برنخک چیقاردیننی عربجه کتابه لره دائر قورپوس ده « سیواس و دیوریک کتابه لری » (فرانسزجه) ، ص ۹۰ ، نوط ۲ .

خانک اوزرنده کی کتابہ لردہ بانیمی اولان قرطایک اسمی محرر بولمندی جہتلہ کندینک ترجمہ حالی بشقہ بر وسیلہ ایلہ یازمق دہا موافق اولہ جضدن بورادہ بالکنز بویابدہ بر قاج نفاطی درمیان ایتکلہ اکتفا ایدہ جکنز .

جلال الدین قرطای ۶۱۶ دن ۶۳۴ سنہ قدر حکومت ایدن کیتباد اول زمانندہ اعانلم رجال سلجوقیہ دن معدود اولوب سلطان مشارالہیہ تمام اون سکنز سنہ مدت سفر وحضرده لیلاً ونهاراً ملازمت ایتش و صکرہ دخی تا وفاتہ قدر مناصب عالیہدہ بولمشدر [۱] . امیر قرطایہ عائد اولق اوزرہ مشہودیمز اولان اک اسکی وثیقہ کندینک قونیہ دہگی مدرسہ سندہ اولجہ محفوظ بولنان مصحف شریفک باشندہ کی ورقدہ اسمیلہ برابر ۶۳۶ تاریخک محرر اولہ سیدرکہ بودہ غیاث الدین کیخسرو ثانی زمانیدرہ مذکور مدرسہ نک قیوسی بالاسندہ کی کتابہ ۶۴۹ تاریخخی محتوی اولوب بو ایسہ ۶۴۶ دن ۶۵۵ سنہ قدر امتداد ایدن اوچ قرداشلرک حکومت مشترکہ لریہ مصادقدر . کتابہ مذکورہ نک متنندہ «قرہ طای بن عبداللہ» [۲] یازیلی اولدینی کبی «علاء الدین کی کاوس بن کیخسرو الخ» اسملری کورولمکدہ ایسہدہ کی کاوس ثانی نک لقی «عزالدین» اولغلہ دقتلہ باقیلہ جق اولورسہ کتابہ لوحہ لرندن بعضیاری بالآخرہ دکیشدیریلہ رک «عزالدین» لفظنک یرینہ بالالتزام «علاء الدین» قونلش اولدینی تمین ایدر [۲] . قونیہدہ قرطای مدرسہ سنک وقیہ سی

[۱] ابن بیی مختصر سلجوقنامہ ، (ہوتسا طبعی ، ص ۹۳) .

[۲] کتابہدہ بواسم «قرہ طای» ، مختصر سلجوقنامہ ابن بیی دہ «قرطای» صورتندہ محررور . قونیہدہ کی مدرسہ نک وقیہ سندہ ایسہ «قرطای» اولرق یازیلی اولوب فی الواقع قونیہ لیلردہ بواسمی بویلہ تلفظ ایدر لرسہدہ وقیہ مذکورہ نک بالآخرہ استنساخ ایدیلش بر صورتی اولدینی ملحوظ اولغلہ بولملاک خطاسی آشکاردر . مدرسہ مذکورہ یہ قونیہدہ «قرطای» کبیر «و قارشوسندہ بولنان برادرینک مدرسہ سندہ «قرطای» صغیر» تسمیہ ایدر لرکہ بویکی بر بنادر .

۶۵۱ سنه سی جمادی الاولاسنک ایچنده تنظیم ایدیش اولوب زبند جمادی الآخره ۶۵۲ تاریخی محتوی بولنان ذیلده جلال الدین قراطای بن عبدالله قدس الله روحه و نور ضریحه ، ديه محرر اولغله تاریخ مذکورده قراطایک آرتق برحیات اولمدینی مستبان اولیور . بو حالده مشار الیه جمادی الاولی ۶۵۱ ایله جمادی الآخره ۶۵۲ تاریخی آراسنده وفات ایتمش اوله جقدر . قرادای خاننک کتابه سی تاریخی ۶۳۸ اولغله قونییه ده کی مدرسه دن اون بر سنه اول انشا ایدیلشدر .

قرادای خانی مورخرجه ده معلوم بر محلدرد . « فندقدار » یاخود « بندقدار » لقبیه مشهور اولان مصرده سلاطین اترا کدن ملک الظاهر رکن الدین بیبرسک آناطولی به ۶۷۵ سنه سنده اجرا ایلدیکی سفردن بر آز اول ، مغول امراسندن اولوب دولت سلجوقیه خدمتده بولنان شرف الدین ابن خطیرک عسیانی وقوع بولوب امیر مذکور کویا محافظه حدود ایچون بر مقدار روم و مغول عسکر یله ابستانه (البستانه) توجه ایدرک بیکارباشنه [۱] نزول ایتمش ایسه ده ناکاه شام عسکرندن برجم غفیر ظهور ایتمکله بوناره فارشی قویه جق قوتلری اولمدیندن ایرتسی کون قیصریه صحرا سنه کیمک اوزره « قراطای کاروانسراینه » نزول ایتمش اولدق لری ابن بیی حکایه ایدیور [۲] . قرادای خانی حقتده بوله بیسلدی کمز دیکر بر معلومات تاریخیه دشنی شودر که « سلطان بیبرس بالاده مذکور آناطولی سفرنده قیصریه به ورودندن اول او جوارده فتح و تسخیر ایلدیکی مواعدن

[۱] قیصریه نك شرقنده واقع «عزیزیه» قصبه سنک اسکی اسیدر، مراجعت بومجموعه نك ۳۲ نجی جزوی ، ص ۴۴۹ .

[۲] مختصر سلجوقنامه ، هرتسباطیس ، ص ۳۱۱ . — ابن خطیرک عسیانی حقتده مراجعت ، نجیب غاصم ، تورک تاریخی ، بالکمز برنجی جلد چیتمشدر ، استانبول ۱۳۱۸ ، ص ۴۳۷ .

بریدہ کوش معدنلرینی محتوی بولنان « ساروس التیق » در [۱] . بورادن بیبرس « سمدو قلمہ سی [۲] » قریبندہ واقع « قراطای خانہ » واصل اولیور . قرمزیمتراق رنکدہ برطاشدن مینی اولان بو خان غایت واسع اکین تارلالریلہ محاطدر . سلطان بیبرس بوموقعک محافظنہ تسلیم اولمی ایچون برمکتوب کوندرسی اوزرینہ محافظ کلوب عرض مطاوعت ایستدیکندن کندینسی تلطیف ایتش و بورادن قیصریہ یہ متوجہ اولمشدر... [۳] .

قرادای خانی « سرہسک » قریبہسک بر ساعت شرق شمالیسنده بولنیور. سرہسک ایسہ قدیم « آراساق سا » قصبہسک موقعیدر . بوراسی قبل الاسلام قیصریہ ایلہ ملاطیہ آراسندہ کی جادہ کیرک اوزرنده

[۱] بوموقع عزیزبہنک جنوب شرقیسندن آقوب کورک سو چاہنہ قاریشان ساران (یاخود ساریس) سوینک کنارندہ واقع وغریزبہ قضاسی نواحیسندن « ساریس » قریبہ سی اولق لازم کلوب قریہ مذکورہ قیصریہ ایلہ البستان آراسندہ کی شاہراہک اوزرینہ تصادف ایدر . بعلاً « ساریز » و « سارز » املالریلہ دخی بازارلر . سلطان سلیم خان اول مصر سفرینہ عزیمت وعودتندہ بورادن کیمشدر (منشآت فریدون بک ، برنجی طبعی ، ج ۱ ، ص ۳۹۸ و ۴۰۵) . روم سلجوق مسکوکاتندہ « ساروس » محل ضربی معلومدر . توحیدبک بالادہ مذکور قتالوغدہ (ص ۱۸۰-۲۷۹) بورایی دیگر برعمل ضرب اولان آطنہ ولایتندہ واقع « ساروقتاق » اولق اوزرہ قبول ایتک استہ پورسہدہ طنزہ کورہ بروجہ محرر « ساروس » ایلہ « ساریس » موقعنک عین محل اولدیقندہ شبہ ایدیلمسز .

[۲] بوقلعہنک موقعی واسمی حقندہ بومجموعہنک ۳۲ نجی جزؤندہ (ص ۱۵۱) « ملک غازی » سرلوحہ سیلہ نشر ایلدیکم مقالہ یہ مراجعت اولنہ .

[۳] مغریزی نیک « کتاب السلوک فی معرفتہ دول الملوک » نام تاریخنک فرانسزجہ یہ ترجمہسندہ ابوالحسنک ونویری نیک آثارندن اقتباساً مترجم قاترمر معلومان مذکورہ یں علاوہ ایلمشدرکہ بز اختصاراً آندن آلدق (برنجی جلد ، ایکنجی قسم ، پارس طبعی ۱۸۳۲ ، ص ۱۴۲ ، نوط ۱۷۸) .

بولنوردی [۱]۔ اوزمان اردولر بورادن کچدیکی کچی فتح اسلامدن صکرده
 حرکات عسکریده بوشامراھک تعقیب ایڈیلش اولدینی بالاده کی معلوماتدن
 مستبان اولیور۔ آناطولیڈہ کوردیکمز او جسم خانلر یالکنز عادی
 یولجیلره مخصوص اولیبوب بلکه اردولرک سفره عنایتلرنده قرارگاه اولوق
 مقصدیلہ یاپیش اولدیننده شپہ ایڈیلہ من۔ ہم معماری ، ہم تاریخی و ہم
 عسکری نقطہ نظرندن فوق العادہ اہمیتی اولان بوسالخورده کاروانسرایلرک
 حسن محافظہ سی عجیب ممکن اولہ سیلہ جکمی ؟

خلیل ادھم

[۱] استوت ، آسیای صفراده سیاحت (انگلیزجہ) ، ص ۳۰۶ ۔
 رامزہ ، آناطولینک جغرافیای تاریخیسی (انگلیزجہ) ، ص ۲۷۱ ۔ ژرفانیون
 و ژالابہر ، آسیای صغری کتابہ لری (غیراسلامی کتابہ لردر) ، بیروتده فاکولتہ
 اوربانتال رسالہ موقوتہ سندہ (فرانسزجہ) ، ج ۳ ، ص ۴۶۰ ۔